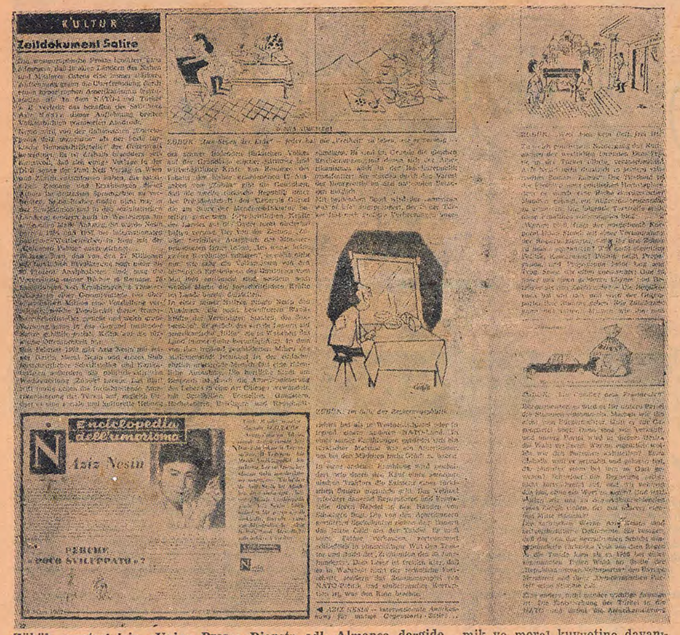

Zübük gazetesi için «Union Presse Dienst» adlı Almanca dergide çıkan yazı ile, bu dergide Zübük karikatürcülerinden Mim. Uykusuz, Zeki ve Burhanın yayınlanmış karikatürleri yukarıdaki klişede görülmektedir.

Zübük, yavaş yavaş Avrupa'da da tanınan bir mizah gazetesi olmaktadır. Almanca konuşulan bölgelerin en çok okunan dergilerinden «Union Presse Dienst» de Zübük için uzun bir yazıyla, Zübük karikatürcülerinden Mim. Uykusuz, Zeki ve Burhan'ın karikatürleri yayınlanmıştır. Alman dergisindeki bu yazının özetini sunuyoruz:

«Mizahçı Aziz Nesin, geniş halk kitlelerinin düşüncelerini Zübük'de dile getirmektedir. Nesin, İtalyan Mizah Ansiklopedisi tarafından çağdaş en iyi mizah yazarı olarak gösterilmiştir. Bu bakımdan Viyana, Zürih ve Doğu Almanya'daki yayınevlerinin, Aziz Nesin'in roman ve hikâyelerini, Alman dili konuşulan bölgelerde yayınlamak kararı vermiş olmaları sevindiricidir. Nesin'in eserleri, hem sosyalist ülkelerde, hem de Batı Avrupa ülkelerinde gittikçe artan bir ilgi ve yankı bulmaktadır. Özellikle, halkının yüzde altmışının okur-yazar olmadığı 27 milyonluk Türkiyede, eserlerinin genel basım tutarı yarım milyonu bulması, bu verimli yazarın kitaplarının ne ölçüde popüler ve yaygın olduğunu ve mizah yoluyla anlatılan toplumsal eleştirinin Türk halkınca nasıl sevilip benimsendiğini gösterir.

1962 Şubatından bu yana Aziz Nesin, ilerici yazar ve karikatürcü arkadaşlarıyla haftalık Zübük gazetesini çıkarmaktadır. Bu gazete, çok ağır sıkıntılar ve acı çeken Türk halkının kalkındırılması uğruna savaşıyor ve bunun, Türkiyenin kendi ekonomik ve moral kuvvetine dayanılarak yapılmasını istiyor. Şimdiye kadar çıkan 12 sayılık Zübük gözden geçirilirse, şu inancı veriyor ki, bu ilerici yazarlar kadrosu sürekli olarak baskı altında tutulamıyacaktır; bu yayınlar, 27 Mayısın halk yığınları üstünde nasıl sonuçsuz kaldığını, nasıl hayal kırıklığı yarattığını göstermeğe yeter ve aynı zamanda ilerici kuvvetlerin gelişip büyüdüğünü de gösterir.

Biçimsel demokrasinin Türkiyedeki en başarılı yergisini atak bir eleştiriyle Aziz Nesin Zübük'te «Kağnı gölgesindeki it» adlı romanında canlandırıyor. Bu romanın baş tipi, politika dalaverecisinin prototipidir. Bir çok sahteclik manevralarıyla bir milletvekilliği sandalyesi elde etmeği becerir.

«Bir şey yap Met!» adlı piyesinde Aziz Nesin, piyesin kahramanını halka ulaştırır ve ona gerçeğin ışığını gösterir. Halk, kurtarıcısı Met'i taşladıktan sonra, kana bulanmış Met düşerken, halk ona seslenir:

— Met! Sen bizim içimizde bir kıvılcım çaktırdın. Sana borçluyuz. Şimdi artık savaşmağa başlayabiliriz.

MUBAREK VATAN'IN YUKUNU TAŞIYANLAR...

Başlıca yazarı:
AZİZ NESİN
SAHİBİ VE YAZI İŞLERİ YÖNETMENİ:
MERAL NESİN
Yönetim yeri: Cağaloğlu, Nuruosmaniye, Gazi Sinan Paşa Sok. No. 12 — İSTANBUL
Telefon: 22 58 04

PAZARTESİ GÜNLERİ ÇIKAR HAFTALIK SİYASİ MİZAH GAZETESİ

25 Haziran 1962

Yıl: 1, Sayı: 21

İstanbul'da Güneş Matbaacılık T.A.Ş. de dizilip basılmıştır.

ABONE: Yıllık 25, altı aylık 13 liradır. Yabancı ülkeler için yıllık 50, altı aylık abone 25 liradır. Derginin uçakla gönderilmesi İsteniyorsa, ayrıca uçak masrafı abone parasına eklenir.

İLÂN: Beş sütun üzerinden her sütunun santimi 15 liradır.

50 KURUŞ
Geçmiş sayılar 75 kuruştur.

Zübüüüük

ALTIN HOCA YARIŞMASI

Zübük Gazetesi Mizah Hikâyesi yarışması açmıştır. Herkes bu yarışmaya katılabilir.

ALTIN HOCA yarışması her yıl tekrarlanacaktır. Birincliği kazanan yazara armağan olarak Nasrettin Hoca'nın altından yapılmış çok değerli bir plâksıyla 500 lira ödül verilecektir. İkinciye yine Nasrettin Hoca'nın gümüşten plâkası ile 300 lira, üçüncülüğü kazanana da 200 lira ödül verilecektir. Ayrıca yirminiye kadar derece alanlara da birer diploma verilecektir.

YARIŞMAYA KATILMANIN KOŞULLARI:

1 — Yarışma yazıları en son 20 Ağustos 1962 gününe kadar gönderilmiş olmalıdır. Yarışma sonucu 1962 Kasım ayında çıkacak ilk Zübük gazetesinde ilân edilecektir.

2 — Yarışmaya gönderilen bütün yazılar incelenir, yayınlanmağa değerli görülenler Zübük'te çıkar ve her çıkan yazının sahibine 50 lira telif hakkı hemen ödenir. İlk elemeden geçip yayınlanmak için sıra bekleyen yazılar Zübük'de ilân edilir ve yarışmaya katılır.

3 — Birden çok yazıyla yarışmaya katılabilirsiniz.

4 — İlk elemede seçilen yazıları yargıcılar kurulu «jüri» derecelendirecektir. Ayrıca birinci seçilecek yazıya oy vermiş olan her okura 4 lira tutarında değerli kitap armağan edilecektir.

5 — Yarışma yazıları başka dilden çevrili olmayacak ve daha önce yayınlanmış olmayacak.

6— Her hikâye 1000 kelimeyi aşmıyacak ve daktilo ile kâğıdın bir yüzüne yazılacak (Çok okunaklı el yazısı da olabilir).

Bekliyoruz, yazılarınızı gönderiniz. İlk elemeden geçen hikâyeler Zübük'de yayınlanmakta ve yazarlarına elliser lira gönderilmektedir.

Resimde, ALTIN HOCA plâkası görülmektedir. Yarışmada birinciliği kazancak olan yazara 500 lira ödülle birlikte verilecek olan bu armağan altından yapılmıştır.

Basın Sergisi

AKŞAM

Kabine'nin kuruluşu... partilerin çözülüşü gibi olaylar muzip siyasîlerin pek işine yaradı. Ankara'da ciddî meseleler görüşüledursun... Bâzı şakalar da yapılıyor. Bugün Ankara'da dedikodusu bir hayli yapılan muziplikten dem vuracağız. Y.T.P. Ordu Milletvekili Ata Bodurun, Y.T.P. İl Senatörü Hasan Kangal'a oynadığı oyun...

Ata Bodur bir gün akşam üzeri Kangal'ın Ulustan, Opera'ya ve Sihhiyeye doğru yürüdüğünü görür. Hemen üç gazete müvezzil çocuğa ikişer buçuk lira vererek «Hasan Kangal'ın Tekel Bakanı olduğunu yazıyor» diyerek bağırırlar. Kangal birden telâşlanır, yanından hızla geçen gazeteciyi durdurup bir gazete alır. Cebinden de iki buçuk lira çıkarıp çocuğa vermiştir. Çocuk «Bozuk yok ağabey» der ve Kangal heyecandan «Üstü kalsın oğlum hadi git sat» şeklinde gazeteyi gönderir. Derken arkadan diğer gazeteci bağırarak aşağıya iner. Kangal aldığı gazetede birşey görememiştir. Hemen ikinci gazeteciyi durdurup bir gazete daha alır. Onda da yok. Derken üçüncü ve dördüncü gazeteciden de birer tane alır ve İlânlarına kadar okur, aradığını bulamaz. Bulamayınca da heyecanı büsbütün artar, doğruca partiye giderek Bakanlıklar hakkında arkadaşlarından bilgi ister. Sonra da bir oyuna geldiğini anlar. Anlar amma Ata Bodur'un böyle muziplik edeceğini nereden kestirsin...

Milliyet

Bir Bursa gazetesinde yeni kabineye girecek muhtemel Bakanların listesi yayınlanmıştı. Listede C.K.M.P. li Bakan adayları, şunlardı: «Hasan Dinçer, Nurettin Ardıçoğlu, Seyfi Öztürk ve Recep Altıntaş.»

Bir Genel İdare Kurulu üyesi listeyi inceledikten sonra «Allah, Allah...» dedi, «Bizim partiden Bakan olacak Recep Altıntaş da kimmiş?»

Recep Altıntaş'ın kim olduğu iki gündenberi C.K.M.P. Genel İdare Kurulunu meşgul etti. Sonunda Recep Altıntaş'ın «açık kimliği» anlaşıldı:

Bursadaki gazeteye, Ankara haberlerini veren İstanbul gazetesinin bürosundaki odacının ismi Recep Altıntaş'tı.

198/2
Ahmet Aslan tarafından TÜSTAV'a bağışlanmıştır

Zübük Marko paşa
NE SAĞCIYIZ NE SOLCU FUTBOLCUYUZ FUTBOLCU

BAŞBAKAN'A AÇIK DİLEKÇE

«Her yurttaş sırayla 24 saat Bakanlık yaparak halk geçim sıkıntısından kurtulmalı, memleket kalkınmalıdır»

Akşehir (Başlıca yazarımız Aziz Nesin, göle maya vurmak için gittiği Akşehirden telefonla yazdırıyor) —

Sayın Başbakan,

Kabineyi kurmakta, çalışma arkadaşlarınızı seçmekte çok sıkıntılar çektiğinizi biliyoruz; bundan sonsuz üzüntüler duymaktayız. Size yardımcı olmayı kendimize görev bildiğimizden kuracağınız hükümet içinde üstümüze sorum almayı düşündük.

Günlerden beri kendinize bakan arayıp bulamıyorsunuz. Ben, ne güne duruyorum Paşam efendim? Bakan olarak hizmetinize ve emirlerinize âmâdeyim. Meclis ve Senato dışından bakan alınması Anayasamıza da uygun olduğundan bana bakanlık verebilirsiniz, hem de çok iyi yaparsınız. Bu iyiliği sizden kendi adıma, çok sıkıntıda bulunan ailem adına ve kiralarını ödeyemediğim ev sahibim adına ve de talihsiz alacaklılarım adına önemle rica ediyorum. Hem de bu iyiliği bana yapmanız, eskiden yapmış olduğunuz haksızlıkları telâfi bakımından da boynuzu borçtur.

Geçenlerde «Tek partinin en çalımlı zamanlarında, komşularımız seçim üzerine seçim yaparlarken, ben odamda duvarlara bakamazdım» buyurmuşsunuz. Günah çıkarmaya benzeyen bu sözlerimizi duyunca dayanamayıp ağladım. Bilindiği gibi, «tek partinin en çalımlı zamanlarında» zâtı devletinizi odanızın duvarlarından utandırmamak için ne gerekirse yazdık, çizdik ve bu yüzden de «Milli şef» bulunduğunuz o zamanlarda yakamızı savcıdan, paçamızı polisten, benimizi mahkemeden, kafamızı hapisten kurtaramadık. Duvarlardan utanmamamız için elimizden geleni yapmak uğruna yıllarca hapis yattık.

Demek bizler hapishanelerde yatarken, siz de odanızın duvarlarına bakamıyordunuz. Ah Yarabbi, ne hazin manzara!.. Biz zindanda inliyoruz, siz duvarlara bakamıyorsunuz... Bundan acıklı tarihi manzara bulunamaz!

O günlerde duvarlara bile bakamadığınızı şimdi itiraf buyurduğunuza göre, bizim haksızlığa uğradığımız da açıkça ortaya çıkıyor. İşte şimdi beni bakan yaparak bu haksızlığı onarmanızı yüksek ve tarihi kişiliğinizden bekliyorum.

İnanmız ki, bakanlığımdan pek memnun kalacaksınız. Evet, bakanlığın çok zor bir iş olduğunu, bakanların ölüp ölüp dirildiklerini biliyorum, ama biraz da «Oooh, ne güzel!» diye biz ölelim paşam, ölememekten bıktık artık!

Bana hangi bakanlığı vereceğinize gelince, ben ne iş olsa yaparım, yâni hiçbir işe yaramayan insanlardanım; bu bakımdan da bakan olmam çok uygun ve yerindedir. Hayatta hiçbir işe yaramamış olmam nasıl başarılı bir bakan olacağım hakkında size bir fikir verebilir.

Bu yaşıma kadar hiç olmazsa hasta olup çalışmadan yatakta bir gün olsun dinlenmek mutluluğundan yoksun ve doktorlara beş kuruş vizite parası kaptırmamış bir yurttaş olarak beni Sağlık Bakanı yapmanız uygundur.

(Devamı 6 ncı sayfada)

BAŞYAZI

Ruh Meselesi

Ruhi RUHSEL

DUÇAR olduğumuz gerek maddî ve gerekse manevî buhranın esas âmili, Garbı körü körüne taklit etmiş olmamızdır. Biz bu taklitçilikten vazgeçmezsek korkunç âkibetler bizi beklemektedir. Garbı taklit sonunda benliğimizi ve ruhumuzu yavaş yavaş kaybetmeye başlamış bulunuyoruz. Halbuki, körü körüne garbı taklit ede ceğimiz yerde, garbın tekniğini alarak, kendi ruhumuzun üstüne oturtsaydık, bu gün benliğimizi kaybetmez garpluların bile hayretten parmaklarını ısıracakları bir seviyeye gelirdik.

GARBIN yalnız tekniğini alarak, o tekniği ruhumuzun üzerine oturtan yalnız kamyoncularımızdır. Evet, yalnız kamyon sahipleri garbın tekniğini alıp bizim ruhumuza oturtmağa muvaffak olmuşlardır.

Garbın tekniğini alıp onu ruhumuza aşılamak ne demektir Garp, teknikçe bizden ileridedir. Meselâ garplılar kamyon, otomobil yapmaktadırlar. Bunları almamak tâdeniyete mânâdır. Binaenaleyh biz garplılardan kamyon alacağız, fakat bu kamyonları kendi ruhumuza muvafık bir şekilde idare edeceğiz. Nitekim nakliyecilerimiz böyle yapmakta, garpten satın aldıkları kamyonların üstüne «Allaha emanet», «Allah korusun», «Maşallah» gibi ruhumuza uygun yazılar yazmaktadırlar. Garbın tekniğini alıp ruhumuzun üstüne oturtmak işte budur. Her sahada böyle yapmamız icap etmektedir.

AVRUPA ve Amerika memleketlerine giderseniz, o yerlerde hiçbir kamyonun üstünde, İncilden alınmış sözler göremezsiniz. Çünkü onların ruhu ayrı bir ruhtur ve bizim ruhumuza benzemez. Ne kadar memnuniyet verici dir ki, bâzı aileler garp tekniğinin bir eseri olan buzdolabını satın alıyorlar ve buzdolabının bir yanına mavi nazar boncuğu asıyorlar. İşte ruhumuzu bozmadan benliğimizi kaybetmeden garbın tekniğini almak böyle olur. Aksi halde bizim garplılardan ne farkımız kalır?

Otomobillerin içine âyetler asılması, maşallah levhası, bir baş sarımsak veya nazar boncuğu konulması da hepiz ruhumuzu tamamen kaybetmediğimizi gösteren memnuniyet verici işaretlerdir.

BİZ medeniyetçiyiz, onun için garbın bütün tekniğini alacağız, ancak o tekniği kendi ruhumuza, kendi benliğimize uyduracağız. Radyo bir garp tekniği mahsulüdür. Biz medeniyetçi olduğumuzdan garbın tekniği olan radyoyu alır ve bunu kendi bünyemize ve ruhumuza uydurarak bir yanına mavi boncuk asar, ondan sonra radyodan mevlit dinleriz.

Terakki edip garp milletlerinin seviyelerini geçmemiz, bir pirzolanın etini kemiğinden sıyırır gibi garbın da tekniğini ruhundan sıyırarak yalnız tekniği almak ve kendi ruhumuzun üstüne oturtmakla mümkündür.

AZ ÇİZİK ÇİZİK AZİZ NESİN BİLMECE

ESKİ MİLLİ BİRLİK KOMİTESİ ÜYELERİNE AÇIK MEKTUP:

Sayın Baylar!

İktidar suratı görmeyi hiç sevmem; en sevmediğim surat, iktidar suratıdır, çünkü dalkavuklardan başkasına, iktidardakilerin suratlarından düşen bin parça olur.

Arkadaşlarımdan iktidara geçenlerin, iktidardan düşünceye kadar suratlarını yalnız gazetelerde gördüm.

İktidar adayı surat pek tatlı olur. İktidardaki surat asık olur. İktidardan düşmüş surat da ekşi olur.

Sayın Baylar! Sizler iktidara geçince, nerden ezberledinizse öyle güzel, öyle doğru konuştunuz ki, kandırılması kolay her iyi yürekli insan gibi bu sözlerinize inandım ve ilk defa içimde bir iktidar suratı görmek isteği uyandı.

Koşup Ankara'ya geldim, çoğunuzla konuştum; iktidarlardan ve taze iktidar sizlerden kendi adına hiç bir şey beklemiyen umumiyen bir adam olarak konuştum. Gördüm ki, sizlerde «Beyaz zambaklar memleketi»nden esinlenilmiş iyi niyetten başka hiç bir şey yok...

İktidarımızın daha altıncı ayında kandırıldığımızı anladık, ama önce siz kandınız ve kandırıldınız.

Kurtuluş Savaşımızdan sonra tarihimizin en büyük iki fırsatından biri Menderes'in, biri de sizin elinize geçmişti. İki fırsat da harcandı gitti eyvah!

O sıra size çok akıl verenler oldu. Sizler, en akla uymayan akılları seçip aldınız. Bugün sizlere en amansızcasına saldıranlar, sizi sokup sokup çıkaranlar kimlerse o zaman onların ver-

(Devamı 2. sayfada)

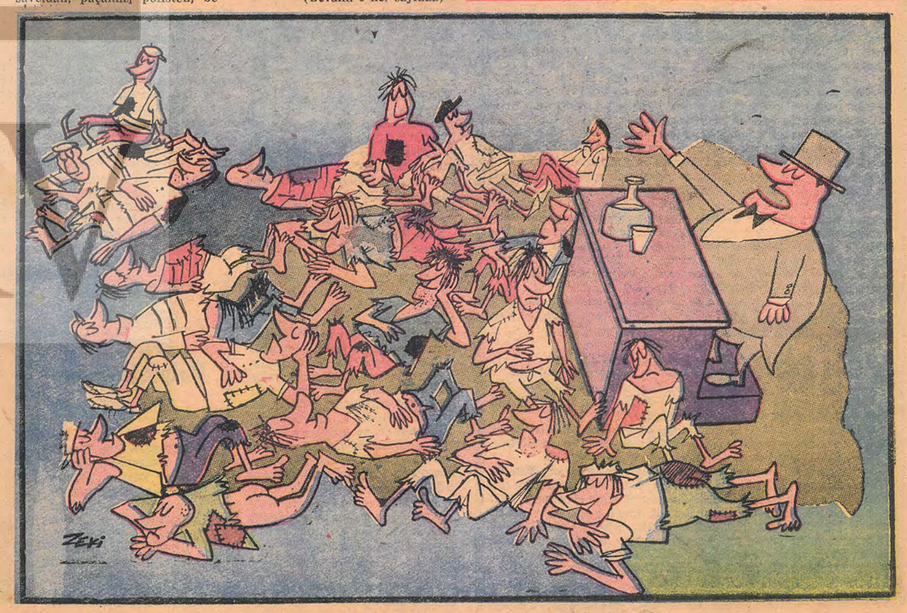

— Allahaskına çalışın yurttaşlar!...

TÜSTAV

ZÜBÜK'ten MEKTUPlar

Sonu Selâmet!..

BİRAZ önce Klüpten geldim, Bacanak, mektuba çöktüm sıcağı sıcağına... Sen şimdi, «Klüp de neymiş Sefil Zübük, biz burda aman kovalisyondan ne haber diyerek dokuz doğururken?» diye hoplayacaksın ama, boşuna hoplayacaksın! Bak bakalım hakkım yok mu?

Akşam üstü otelden çıkacağım sıra bizim Keleşoğlu telefon etti, «Orda mısın Zübük Ağa, iyi..» dedi, «Bir yere savuşma, seni alıp klübe götürsem gerek...» dedi. «Git işine bre oğlum, Klüplük sıram mı benim?» dedim. «Eğlen vardım!» dedi kapattı. Klüp dediği Ankara'nın tüccar Klübü.. Bunlar klübe birikip kâğıt oyununa girişmekteler ki, biribirlerini soymacasına... «Soymak» deyince lâf gelişi belleme, Vidolu kâğıt oyunu... Karşımdaki «Vido» dedi de senin gafletine gelip «gördüm» dedin mi, yanıyorsun. Beher «Gördüm» bir tarla pahası... Ben «Gitmem yahu! Ne işim var!» derken telefon bir daha öttü. Açtım Otel Kâtibi... «Bey Keleşoğlu Bey geldi» dedi kapattı.

İndim ki, Keleşoğlu arabanın kapısını şoföre açtırmış beklemekte... «Atla» dedi. «Yok» dedim. «Yok neymiş avanak Zübük, atla bin! Geç kaldık!» diye bağırdı. «Neye geç kaldık? Vidolu kâğıt oyununa mı?» dedim. Aklın fikrin oyunda! Tüh sana emi?» diye kafasını şu yana çevirdi. Keleşoğlu gibi varlığının hesabını şaşırmış herifin üstüne çokça varmıyacaksın! Bir dönemeçte bakarsın işe yarar! Arabaya girdim ama gönülsüz... «Şuna biraz görünsem mi, hey Allah!» ciyorum, «Ulan oğlum, siz başımıza konan rahmetli devlet kuşunu, klüplerde vidolu kâğıt oyunlarına dalıp perişanlatmadınız mı? Köylü kentli, aman bu kovalisyon belâsının sonu neye varacak?» diye kıvranırken kâğıdın tavlanın sırası mı, desem...» diyorum. Böyle alıp verirken Keleşoğlu'nun kara Kadillak canavar gibi hırıldayarak vardı, bir koca kapının önüne dayandı. İndik girdik ki... Vay başıma... Yerleri halı kaplı tavanları yaldız... «Buyurun salona» dediler, «Nerde kaldın Keleşoğlu Bey kardeşim» dediler Kalantor herifler ki, herbiri Karun peygamberi, çıbıl diye yanına kâtip almaz! Salona girdik, Keleşoğlu bizim kimliğimizi bildirdi. Meğer hepsi adımızı bilirmiş. «Hoş geldin Zübük Ağa, şükür kavuşturana...» diye sevindiler. «Şöyle geç!» diye yer gösterdiler. Baktım, insanlar duvar dibine toplanmış. Koca salonun ortası boş... Boş yere bir masa, bir iskemle, masanın üstüne bir şişe eksi su, bir bardak konulmuş... Keleşoğlu'nun kulağına eğilip kimseye duyurmadan sordum, «Hayrola, tüccar milletinin bucak toplantısı mı var?» dedim. «Hüst... Bucak toplantısı kaç para... Ankaranın tüccarı, zengini bu gece buraya birikti ki, yaman birikti, akıldânemizi dinleyeceğiz de yarın hükümete resmen nota vereceğiz!» dedi. «Git oğlum! Siz iyice şaşırtmışsınız, hani hükümet?...» dedim. «Hükümet dediğin her zaman vardır. Kendisi yoksa da vekili, yedeği vardır. Eskisi vardır ki, yenisi gelene kadar milletin işini çeker çevirir!» dedi. Daha da diyecekti ama kapıdan Ankara tüccarının fabrika sahiplerinin akıldânesi göründü. Görünmesiyle el şakırtısı başladı. Herif masaya geçti. Kafayı büküp selâmı verdi. Oturdu. Cebinden bir tomar kâğıt çıkardı, önüne koydu. İki öksürüp lâfa girişti:

— Sevgili tüccar arkadaşlarım, aziz fabrikacı kardeşlerim. Dünyanın yarısı din üstüne duruyorsa yarısı da, haşa sümme haşa, para üstüne duruyor. Bu bugün nasıl böyleyse, peygamberimiz efendimiz zamanında da böyleymiş, arkadaşlar. Bunu ben demiyorum, yeni harfin uydurma gâvur kitapları da demiyor, eskinin üstünlü esreli Kur'an yazısıyla yazılmış İslâm kitapları diyor. Mühür kimdeyse Süleyman odur, lâfının doğrusu, para kimdeyse ferman onda... lâfıdır. Bunca gündür Kovalisyon neden kurulamadı arkadaşlar, sonunda Başvekil adayı neden emaneti Cumhurbaşkanına götürdü geri verdi? Çünkü para sahipleri beribenzer hükümete güvenmeyeceğini bildirdiler. Dünya paranın üstünde durmakla, mübarek para yere kakılmış değildir kardeşlerim, para gayetle oynaktır, ve de kaçagandır. Yerinde pirelendi mi, hoplar gider. Demin burdayken bakarsın sıçrayıp İsviçre'yi, Amerika'yı tutmuş... Bu gece buraya birikmemizin sebebi, başımızda ilere yol göstermek içindir arkadaşlar. Ticaret ve Sanayi Odamız olarak, hükûmet kuracaklara şunları duyuracağız:

1 — Hükûmet acele kurulmalı, bütçedeki 10 milyarı dinle bütün vatansever, milletperver tüccarlarla sanayiciler arasında, güce göre hemen bölüştürmelidir. Bu bölüştürme işinde ne kadar acele edilirse o kadar «tarifsiz faydalar vardır» arkadaşlar.

2 — Teşri-i ve icra-i organlar çalışmalarını memleketin geleceği düşünülerek iktisadi ve içtimaî tedbirlere kümelemelidirler. «İktisadî ve içtimaî tedbirler nedir?» diyeceksiniz! İktisat para işidir. Parayı devlet dağıtır. İçtimaî... İçtimadan gelir bir yere toplanmak, birikmek demektir. Diyoruz ki, devlet şu 10 milyarı, paranın şimdiye kadar biriktiği yere vermelidir. Paranın şimdiye kadar nerelerde biriktiğini hepiniz bilirsiniz arkadaşlar. (Biliriz... İyi biliriz sesleri ve alkışlar.)

3 — Hükûmet programında ekonomik konular öncelikle ele alınmalı ve takip edilecek iktisadî politika açıkça anlatılmalıdır. Şu demek ki, kim ne kazanacağını bilmeli ki, apartıman yapımına, arsa kapatımına ne yatıracağını, dışarıya kaç dolar göndereceğini bilmeli... (Tamam... sesleri, daha şiddetli alkışlar.)

4 — Hükûmet özel sektörün iktisadî kalkınmamızda önemini benimsediğini, teşvik ve arkalama kararları ile açıkça ve hemen göstermelidir. Teşvik, maliye müfettişlerini, defter tutma zorunluğunu kaldırmak, vergi almamak dışarı çıkarken üst baş, araba, kamyon aramamakla olur. Arkalamak da, bütçeyi hemen bölüştürdükten sonra, Ziraat Bankasından Sümer ve Eti ve Deniz ve Demir, ve Pamuk, ve Buğday, ve Şeker, ve Öğretmen, ve Vakıflar, ve de Tümsü ve diğer adı şimdi akla gelmeyenlerle bu arada yeniden kurulacak bankalardan tek imza ile ve de rehinsiz ve de kefilsiz kredi açmak demektir. Gerisini memleket tüccarıyla sanayicisi Allahın izniyle... (Alkış parladığından gerisi duyulamadı Bacanak...)

5 — Böylece kuşkulu ve katılmış duran özel sektörün birden canlandığı, piyasalardaki durgunluğa sebep kalmıyacağı için, bütün piyasaların açılacağı görülecektir, arkadaşlar.

6 — Sorumlu makamlar özel teşebbüsü, vurgunculuk, karaborsacılık, vergi kaçakçılığı, dışarıya para aktarıcılık gibi suçlarla lekelemekten vazgeçmeli, devlet işletmelerinden malları toptan ucuza alıp millete perakendesini pahalı satmada da sayılamıyacak kadar millî faydalar var olduğunu kabul ve ilân etmeli, bugün artık ak pazarla kara pazar arasında hiç bir fark kalmadığı gerçeği hemen kabul edilerek, piyasalar boş yere ürkütülmemeli, tüccar ve sanayiciden alınan bütün vergiler kaldırılmalı, hattâ vasıtalı vergi ödediğimiz gözönüne alınarak tüccara ve sanayiciye aydan aya primler ödemelidir.

İslâmlıkta parayla imanın kimde olduğu bilinmemek esastır. Servet beyanı düpedüz komonistliktir, kökü dışarda ajanların aziz vatanımıza sızmaları sebebiyle ortaya çıkabilmiştir. Bize eskinin varlık vergisini hatırlatmaktadır. Her ne kadar varlık vergisi Müslümandan, kanı temiz Türklerden alınmamış, yalnız azınlıklardan alınmış, bu arada heriflerin milyonluk malları, Allahın izniyle biz Müslümanlara geçmişse de varlık vergisinden yanıp yakılmak âdet olmuş, milletimize bu büyük bir açıkgözlükle böylece kabul ettirilmiştir. Bu sebeple vergi lâfını hiç bir Maliye Bakanı, hiç bir şart altında ağza almamalı, Türkiyemizin vergisiz idare edilir dünyanın örneğini görmediği bir memleket olduğu dosta düşmana resmen isbat edilmelidir. Böylece de bizim dışarı aktaracağımız dolarların yerine yabancı sermaye dolarları gelecektir ki... (Alkıştan gerisini anlayamadım Bacanak...)

Son söz kardeşlerim, bu şartlar altında, bu amaçlara yönelecek Kovalisyonu canımız pahasına destekliyeceğimizin yukarıya duyurulmasına tarif edilemiyecek kadar...

Herif ne dedi bilmem bacanak, biz hep bir ağızdan «Faydalar vardır» diye çığırıştık. Alkışlar öylesine şakladı ki yaldızlı tavan başıma yıkıldı sandım!

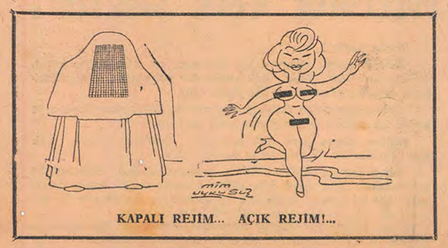

KAPALI REJİM... AÇIK REJİM!...

Bilmece

(Baştarafı 1 inci Sayfada)

dikleri akılları seçtiniz. Beğendiğiniz akıl vericilerin bugün sizlere nasıl saldırdıklarını gördükçe nasıl üzüldüğümü bilemezsiniz. Ama sizler, yaptığımız işin daha haftasında radyoda mevliidler okutarak, herkese birden hoş görünmek için birbirini tutmaz çelişik sözlerinizle, hiç kimseye karşı olmadığınızı söylemekle, gericilere yaranmak isteyişinizle, sanki oy ardındaymışınız gibi sözde yıktıklarınızı canlandırarak bugünkü saldırıları çok fazlasıyla haketmiştiniz.

Sizi o zamanlar öve öve göklere çıkararak şaşırtan gericilerin yayınladığı bir dergiyi gördüm geçenlerde... Her birinizin resimleri, resimlerin altında da sizlerle alay eden sözler vardı. Bu arada Gürsel'in de resmi ve onun resminin altında da tek kelime: «Cumhurbaşkanı...»

Bu tek kelimeyle ne söylemek istediklerini biz anlıyoruz, acaba sizler de anlıyor musunuz? İçinizden tek iktidarda olana bugün yalnızca «Cumhurbaşkanı» diyebiliyorlar; yarın neler diyeceklerini, biz bugünden biliyoruz.

İktidarımızın yılı içinde, bugün sizlere hakaret edecek olanların kardeş ilânını eleştirdim diye beni kötü niyetli sayarak azarlamak için Cemal Gürsel Ankara'ya çağırınca, sizlerle ikinci defa konuştum. Artık yurdumuz hızla bir çıkmaza gidiyordu, evet sizin ellerinizde çıkmaza gidiyorduk. Bugünkü çıkmazı sizler o zamandan hazırladınız. İçinizden bir albay, her iktidarda olanın görüşsüzlüğüyle milletin sizleri sevdiğini, seçimlere katılsanız toptan oyları kazanacağınızı söyledi. Uyarmağa çalıştım, uykusu derindi. Referandum «Hayır»ları da, sizleri dönülmez yol aldığımız çıkmazdan geri çeviremezdi. Demokratik kurumları varlaştırmadan gittiniz seçimlerin sonuçları belki dank etti ama, o zaman da artık iş işten geçmişti.

Sizlerle ikinci konuşmamda, olabilecek ihtimalleri, tıpkı bir tabiye meselesi çözer gibi tek tek sıraladık. Her ihtimalin sonu kesinlikle çıkmaza varıyordu.

Merakla,

— Ne olacak, ne yapacaksınız? diye sordum.

Sizler, çıkmaza girileceğini yine de kabul etmiyordunuz.

— İşte bütün ihtimaller... Hepsinin sonu çıkmaz...

Hayır, size göre çıkmaz değildi; değildi ama başka bir ihtimal olmadığını siz de kabul ediyordunuz.

Çıkmaza gidenden başka bir yol olmadığını görünce, içinizden bir yarbay, anlamlı anlamlı, çok şeyler bilen bir durumla,

— Elbet bizim de bir bildiğimiz var!... demişti.

Sevinmiştim. Demek bizlere söylenemiyecek, sır olan bir kurtuluş yolu, bildikleri bir şey vardı. O sevinçle İstanbul'a geldim. Aradan iki yıl geçti. İşte çıkmazın tâ içine saplandık. Hâlâ merak etmekteyim: Bildikleri ne idi? Acaba o zaman «elbet bizim de bir bildiğimiz var» dedikleri bilmecenin ne olduğunu biliyorlar mı? Bu bildikleri «temelli senatör» olmaktan başka bir şeyse, lütfen söylesinler de, bizleri de meraktan kurtarsınlar... Yoksa bu çıkmazda çırpınırken de hâlâ «çıkmazda değiliz!» mi diyorlar?...

Türk Mizahı sınırlar dışında: Bulgaristanda

Aziz Nesin'in hikâyeler cildi Bulgaristan'da Türkçe olarak basılmıştır. Aziz Nesin'in Bulgaristan'da basılan Türkçe kitaplarının adı «Orkestra Adam» dır. Bu ciltte toplanan hikâyeler «koltuk», «İt kuyruğu», «Kazan Töreni», «Hangi Parti Kazanacak» adlı kitaplarından seçilmiştir.

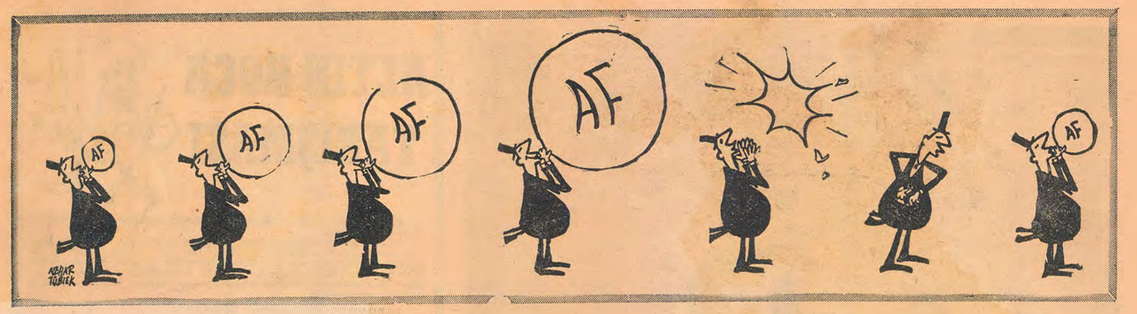

TEK DELİK

Aziz Nesin'in Romanı

— 20 —

Ama en enteresan olanı 19 yaşında, 1,53 boyunda ve 104 kilo ağırlığındaki, şimdi adını unuttuğum kızdı. Ona ne evlenme vâdeden, ne onu iğfal eden, ne dolandıran vardı. O durup dururken, beni bir zabit evleneceğim diye kandırıp dolandırdı, diye polise şikâyet etmiş. Kurnaz kız... Sabıkalı mabıkalı, birisini gözüne kestirip dâva edecek, sonra erkeği evlenmesi şartiyle hapisten kurtarıp onunla evlenecek.. Piyango da bana vurmuş. Ama evdeki hesabı çarşıya uymamış. O da ağlıyarak,

— Ne bileyim ben, yirmi kadının birden başına belâ olacağını... Sevgilim, seni hapisten de kurtaramıyorum. Ama tahliye olunca hemen evleniriz. Babam celep, elini öpersen seni affeder, bize de bir ev satın alır... Diyordu.

Elimde olmadan sahte zabitlikle kadın avcısı durumuna düşmeseydim, kadınların zabitlere neden bu kadar düşkün olduklarını da bilemezdim. Kadınlara kendini beğendirmekten ve artık evlenebilmekten büsbütün ümidini kesmiş bir erkeğe, meselâ bir binbaşı elbisesi giydirip yollara salınız, gözüne kestirdiği kızın, kadının yüzüne bakmaktan başka birşey yapmasın, her gün kendisiyle evlenmeğe talip en az üç-beş kadınla karşılaşacak, tanışacaktır. Bu sahte binbaşı, fakir ve orta halli insanların bulunduğu mahallelerde dolaşırsa, muvaffakiyet şansını da artırmış olur. Hiç istemeden, elimde olmadan sahte zabitliğin de, sahte kocalığın da mütehassısı olduğum için, bu mevzuda kitap bile yazabilirim. Kadınların, bilhassa köylü kadınların boyunlarına taktıkları altın, beşibiyerde nasıl o ailenin istikbal teminatı oluyorsa, zabit üniforması da şehirli fakir aile kızlarının hayallerini dolduran istikbal garantisi, hayat sigortası oluyor. Bu hayat sigortası üniforması, zengin muhitlerin anadan doğma sigortalı kızları için cazip değildir, o muhitlerde üniforma, borsada birden kıymeti düşmüş esham senedi oluveriyor.

Kadınların zabitlere düşkün oldukları yahut olmadıkları devirler de değişiyor. Harb seneleri içinde, harb tehlikesi yaklaştığı zamanlar, bir de memlekette iktisadî buhranın arttığı zamanlarda koca arayan kadınlar gözlerini daha çok zabitlere çeviriyorlar. Bunun aksi olan zamanlarda resmi elbiselerin izdivaç borsasındaki kıymeti de biraz azalıyor. Tabiî, mesele yalnız bundan ibaret de kalmıyor. Uniformanın, hem onu giyenler, hem seyredenler için câzip bir tarafının bulunduğu da inkâr edilemez; parlak parlak demirleri, sarı madenleri, yıldızları, kokartları, kordonları, sırmaları zırhları, çizmeleri, pelerinleri, tokaları, kemerleri, madalyaları, nişanları boşuboşuna icat etmiş değillerdir. Askerliğe rağbetin azaldığı zamanlarda asker üniformalarının da süsleri artar, tıpkı gülen tehlikesi arttıkça, madalya cinslerinin de çoğalması gibi... Bundan başka resmî üniformaların içine giren insana biçim veren bir kalıp olduğu da unutulmamalıdır. Erkeğin en gebeşini, resmî üniformanın kalıbı içine sokarsanız, hemen kalıplanır, biçimlenir. Nitekim, kalıbı içinde pek yakışıklı görünen vücutlar da elbiseyi çıkarıp gevşeyince gebeşleşirler; etler läpa läpa yayılır, göbekler sarkar, omuzlar düşer. Resmî elbisenin kalıbından çıkıp, çizgili pijamanın yumuşaklığına yayılan erkekliğin gevşek görünüşü herhalde kadınlar için de içaçıcı bir manzara değildir.

Sabıkalı kadın avcısı olarak cezamı çekip hapishaneden çıktığım zaman, yine her zamanki gibi bütün bu başıma gelenlerden ders alıp hiç bir zaman kötü yola sapmamak kararındaydım. Namusumla çalışırsam, mutlaka hayatta muvaffak olacağıma inanıyordum.

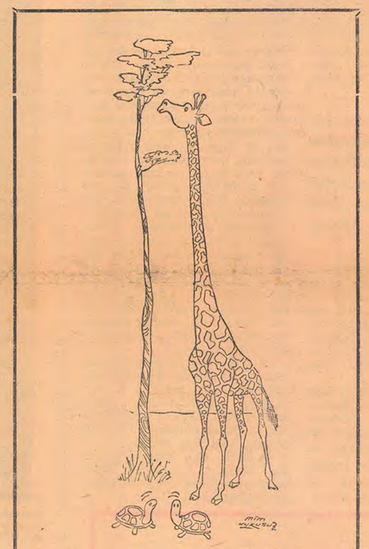

— Bunun da burnu amma yukarda ha...

★★★

Öndeki binanın gölgesi cezaevi avlusunu, gölgeli, güneşli ikiye bölmüştü. Ziyaret günüydü. Kapıaltı merdiveninden, elleri paketlerle, kutular, kesekâğıtlarıyla dolu mahkûmlar bahçeye iniyorlardı, ziyaretçilerini uğurlamışlardı.

Paşazade Ferit, kapıaltı merdiveninin karşısında akşam güneşinin sarı badanasını turuncuya çevirdiği duvarın dibinde, sırtını duvara vermiş, çömelmiş, tes bih çekiyordu; dalıp gitmişti. Kendisine yaklaşan adamın uzamış gölgesi içinde kalmıştı.

Ziyaretçileriyle görüşmüş olan hükümlüler, ikişer-üçer bahçede hızlı volta atıyorlardı.

Önünde duran adam, Paşazade Ferit Bey'e,

— Sizden kimse gelmedi mi Ferit Bey? diye sordu.

Ferit Bey, o zaman önünde duran genç adamı farketti, başını ona kaldırıp,

— Bizden mi.... dedi.

Birkaç kere «Bizden mi, bizden mi...» diye tekrarladı.

— Bizden bir ben varım..

Boğuk bir sesle gülüyordu. Genç adam ikinci kısma giden mermer merdivenlerde arkadaşlarıyla gevezeliğe dalmış meydancıya seslendi, elindeki paketi, kutuyu verdi ona,

— Yatağıma götür... dedi.

Kapıaltı merdivenine çıkan orta meydancısı elindeki kâğıttan son ziyaretçi listesini okuyordu:

— Haniya ziyaretçiler, ziyaretçiler, ziyaretçiler.... Lisssteee!... Listeee... Hasan Kuşvar, Atillâ Ünsal, Memet....

Paşazade Ferit'le genç adam da bahçenin uzunlama yolu üstünde voltaya başladılar, ama öbürleri gibi hızlı hızlı değil, ağır ağır yürüyorlardı.

— Kadın avcılığından ikinci mahkûmiyetimden sonra hapishaneye yalnız bir ziyaretçim geldi. Ondan başka da bugüne kadar hiç ziyaretçim olmadı. Gençlikte böyle şeylere pek aldırış edilmiyor ama yaşlılıkta insan arayıp sorulmak istiyor.

— O bir kere ziyaretinize gelen kadın kimdi, o da mı evlenmek vadiyle avladıklarınızdan..

— O başka türlü.. İyi bir kızdı zavallı. Bakınız nasıl oldu. Hapisaneden çıktıktan sonra, daha o zaman ümitlerimi kaybetmemiştim ama, büyük şehirde yaşamaktan da korkar olmuştum. Sabıkalı olduğumdan yine başıma bir belâ gelebilirdi. Onun için İstanbul'dan uzaklara gittim, birçok yerleri dolaştım. Fakat nereye gittimse, insanlar beni açık bıraktıkları o tek delikten içeri sokmağa çalıştılar. Ben girmemeğe çalıştım, onlar beni itmeğe... Anadoluda pek çok yerleri dolaştım; nereye gittimse kendime o tek delikten başka bir kapı açamadım. Yavaş yavaş ümidim de kırılıyordu. Cebimdeki son parayı verip aldığım biletle bir gecelik tiren yolculuğundan sonra bir istasyonda indim. Şehir, istasyondan kırkbeş dakika kadar içerdeydi. Hiç param yoktu. Yürüyerek şehre gittim. Yorgun ve açtım. Şehir yeni uyanıyor, dükkânların kepenkleri açılıyordu. Bir camii önüne gelmiştim. Camii avlusuna girdim, musluktan yüzümü yıkadıktan sonra avlu duvarının dibine oturdum. Ne yapacağımı düşünmeğe başladım. Burda ne kadar oturup kaldığımı bilemiyorum, uyuşmuş gibiydim, belki de uyuya kalmıştım.

Yanı başımda,

— Esselâmünaleyküm... diyen sesle kendime geldim.

Dönüp baktım, sakallı ama genç bir adam, kırkkırk beş yaşlarında.. Çok canım sıkılıyordu, konuşmak istemediğim için selâmına karşılık vermedim. O bir daha,

— Esselamün aleyküm... dedi.

Yine aldırmadım, bu sefer,

— Duymuyor musun, selam veriyoruz.. dedikten sonra «Esselamün aleyküm» diye çok daha yüksek sesle bağırdı. Hiç aldırmadım. Sakallının yanına bir adam daha geldi,

— Kimmiş? diye sordu.

— Bilmem, yabancı besbelli.. Hiç konuşmuyor.

— Sağır mı yoksa, sor bakalım...

— Besbelli sağır..

Açlıktan yorgunluktan konuşacak, bunlarla gevezelik edecek halim yoktu da ondan susuyordum.

Sonradan gelen adam elini ağzına boru yapıp kulağımın dibinde bağırdı:

— Duymuyor musun, ağır mı işitiyorsun?..

— Yaa... diye baştan savma bir cevap verdim.

— Nerden geliyorsun...

(Devamı var)

«Turist Döviz Getirir...»

— BAK ŞUNLARIN GETİRDİĞİ DÖVİZLERE!..

— O DA SENİN...

YARIŞMA yazıları

MEKTUP

Tarih: Bugün

Bedrettinciğim,

Bilimsel düşüncenin gelişmesinde bir vâkıa açıkça ortaya çıkmıştır: Fiziki dünyada hiçbir sır yoktur ki kendisini, ötesinde de bir sırra götürmesin.

Azizim, şu radyo, hele sinema reklâmlarının insan hayatına olan müdahelesini tarif edemem..

Hatırımdayken söyliyeyim; yolladığınız develeri aldım, çok teşekkür ederim. Uzun zamandır Mezopotamya'da bu kadar nâdidelerine rastlanmadığı rivayet olunuyor (1). Yalnız üzülecek bir hâdise olmuş. Hayvanları getiren tren Atlantik'te baskına uğramış, bu arada develerin dişlerini de çalmışlar. Her halde fildişi zannettiler. Bizim, aile dostu eski bir dişçimiz vardır. Senin sekiz yaş dişlerini bir kutuda bulup dişçimiz vasıtasıyla hayvanlara taktırdım. O kadar tabiî oldu ki develerin ağzına gözü ilişenler «Ayol bunlar Bedrettinin sekiz yaş dişleri» diyorlar. Yalnız develerde garip bir huy temaşa ettim. Dün sabah bizim tekir kediyi görünce eşek gibi havladılar. Bu ne lâübalilik! (2).

Biliyorsun ki bütün fikir tezahürlerinde ve bilhassa resim sanatında yeniliğe o derece rağbet vardır ki her türlü garabetlerin her türlü garabetlerin (galiba iki kere yazdık, şu kekemelikten kurtulamadık gitti ve nereye gittiğini de kimseye söylemedi) ve her türlü kabiliyetsizliklerin kabul olunması için ona «bu moderndir» demek kâfidir. Filhakika modern denilen resmin başlıca vasfı, bilhassa bir eseri bitirmek kabiliyetinden mahrum olmasıdır. Einstein bu mevzuda hiçbir şey söylememiştir. Ben de söylemedim. O halde ben Einstein mıyım, yoksa Einstein mı benim?

Evvelki bün Azmi, Korkunç Pamuk ve Hırt Celâl bize geldiler, briç oynadık. Neyse, verecekleri varmış oyun sonunda. Yirmi kâğıtlarını aldım, geriye otuz iki kâğıt kaldı; yeni bir deste almaya karar verdik. Çocuklar gittikten sonra ben de kafayı çektim. Hâlâ boynum acıyor. Aynı gün, oyun arasında ayakyoluna gitmiştim. Tam bantalonu çözdüm, işimi halledeceğim, sifon çekeceğinin yanında ne göreyim; bizim Hidrolik Azmi oraya «asılmayalım depoya gider» yazmamış mı!.. Gülmekten altıma kaçıracaktım! Hatırlarsan herife bu lâkabı ben takmıştım; otomobillerde hidroliktren kullanılması dolayısıyla, Azmi modern bir insandır. Bu sebeple ona artık Şizo Azmi diyelim. Zira yeni öğrendiğime göre şimdi de bir şizo-fren dalgası ortaya çıkmış.

Sana biraz da burada ecnebi atletlerin iştirakiyle yapılan müsabakalardan bahsedeyim: Gülle atma finalinde Amerikalı bir numaralı halk düşmanı Kara Black çemberin içine girdi; gerildi, gerildi herkes gülleyi atacak diye beklerken gevrek bir kahkaha attı. Hele Çek atletinin 10.000 metre koşayım derken anasının ağlaması gününün mânasına ayrı bir hususiyet katıyordu (3).

Gelelim esas meseleye: Telgrafımı aldığın her haliyle belli oldu. Orada yazılı «iki-beş ve onyedi numaralı atlara oyna» sözleri şifre idi ulan; bankanın bu no. lu kasalarını soyacaktınız, inek gibi gidip de adamın bu numaralı atlarını öldürmekte ne mâna var? Eline ne geçti? Üstelik klübün idarecisi bir basın toplantısı yapıp orasını burasını eläleme gösterdi; şerefimizi lekeledin.

Ben bu sabah rakibimiz Kovak Memo'nun hesabını gördüm. Sen de bir gözden geçir:

Fasulye	75
Salata	40
Tuzluk	60
Aş	117
Odun	4 m3
	511

Salyangoz Ali dün kaynanasını yedi.

Arap Celâl keza dün halasını sekiz.

Polis, bu bir aritmetik meselesidir deyip cinayeti örtbas etti. Yâni bu kadarı olur. Adam öldürmenin de tadı tuzu kalmadı. Komserin kulağı önünde amcasını vuruyorsun da, eceli gelmiş, diyor. Adamı zorla katil yaparlar.

Sonra uykum geldi yattım.

Erol Tülây
ANKARA

(1) Bak: Evliya Çelebi Seyahatnâmesi, cilt I, daire 7, üst kat.

(2) Cevapta tarih ve numara bildirilmesi.

(3) Muharririn notu.

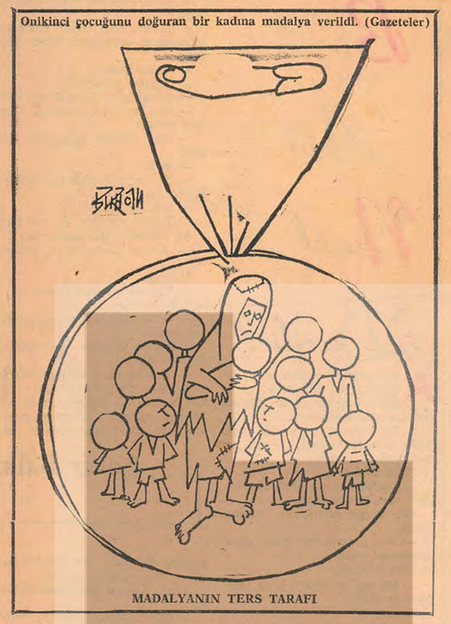

MADALYANIN TERS TARAFI

— Oh çok şükür öğretmen sıkıntısını da böylece hallettik...

Yarışmaya giremiyen yazılar

Köylünün müjdesi (Diyarbakır), Tedbir (Cağaloğlu), Sayın arkadaşlar (Burdur), Taş yürekliler ağladı (Elâzığ), Zamane kızanı (Giresun), Dokuz yüz elli dört fener Hamdi (Kadıköy), Kedilerin sohbeti (İstanbul), Çok eskiden bilinmeyen bir yerde (Adana), Büyük tahmin (Galata), Ölüye yatmam (İskenderun), Felekten bir gece (Antakya), Başlıksız (Giresun), Laz akli, Marifetli masa (Adressiz), Saya saya saydık (Antalya), Sayın Bakan Topaloğlu (İstanbul), Mayk (İstanbul), Muharremcik (Ankara), Hayvanlar meclisi (Arnavutköy), Safi ile Safinaz'ın bir sergüzeşti (Ankara), Eti senin kemiği benim (İzmir), Umumî muayene (Zonguldak), Eşekleri de keselim (Ankara), Kızdıkça yazar (Zeytinburnu), Şiirlerim (Aydın), İstanbul'un taşı toprağı (İstanbul), Kim daha kurnaz? (Çivril), Noldu da öldü? (Konya), B.. yedirince pencereden çıktılar (Merkez İlkokulu öğretmeni), Tövbe etti (Sivrice), Al sana iki yüz lira (Adana), Köylünün korkusu (Kartal), Sağır ve dilsiz çoban (Vize), Ya herif beni görse idi? (Ankara), Nâzım Ağa (Adana), Hürriyet kendi yüzüne tükürdü (İzmir), Yakamdaki rozet (İstanbul), Korku (Bursa), Fare zehiri (İzmir), Onlar sapidırlar Haçim Beğ (Adapazarı), Geceleri konuşuyormuş (Buca), Hikâyemin hikâyesi (Fatih), Geçmişte bir gün (Adana), Kadeş vapuru faciasının ardından (Manisa), Kedilerin kavgası (İstanbul), Körmüsün Yusuf (İzmir), Caka (İstanbul), 88 kadın şerri (Dörtyol), Mebus marşı (Gaziantep), Köşelemek (İstanbul), 150 santimlik koalisyon (Adressiz), Yağma Hara, on yılının marşı (Trabzon), Hamfendiler (Akhisar), Aslanın ağzından yiyecek almak, 1-4-7'ler, Avrupa malı (Malatya), Uşağın kurnazlığı (İstanbul), Bir Almanya yolcusu (İstanbul), Lâz ile İstanbullu (Giresun), Siz söyleyin yaramaz mi imişim? (Konya), Körmük (Giresun), Fıkra (Ankara), Dikkatli ve ölçülü gülünüz (İzmir), Fıkralar (H.S. İzmir), Suflör yoktu (Balıkesir), Gaz (İstanbul), Dibi tutmuş çay (Aydın), Çirkin kadın (İzmir), Vekâlete yazacağım (Gaziantep), Yaşamak güzel şey (Gaziantep), Elli Mehmet (Bartın), Sancak ve vatan ne imiş (Eskişehir), Hele bir iktidara gelelim (İstanbul), Eniştem (Eskişehir), Senet - Toto (Kadıköy), Olay babamın başından geçiyor (Kırıkkale), Kardaşım Sülo (Tarsus), Bu herifler böyledir (İzmir), Eşek sığağı çıkamaz (Bursa), İki mektup (Eskişehir), Şeffaf Osman (Ankara), Yağ tüccarı Yaşar ile Bal tüccarı Şaşar (Bolu), Fezaya attığımız füze fizana gitti ve fıkralar (Taşkasap), Buraya kadar (İzmir), Zamzakur (Sultanahmet), Hanım evlâdı kahraman (İstanbul), Bay Marko Paşa (Ankara), Bşlıksız (M.T. Smsun), Çıkmaz oğlu çıkmaz sokak (Nevşehir), Yarışta üç kişi (İstanbul), Tesirli söz (Soma), Reklâm ve zâyi ilânları (Kadıköy), Yaktın beni Cemil (Kadıköy), 50 Gayme (Fatih), Sırtıyan göynek (Fatih), Sicil muayenesi (Yeşilköy).

Başbakana açık dilekçe

(Baştarafı 1 inci sahifede)

Biraz yabancı dil bilirsem de, yabancı dille konuşamadığımdan beni Dışişleri Bakanı yapmanız çok yerinde olur; çünkü Amerikalı dostlarımızın ne dediklerini anlamamam ve kendilerine de hiçbir cevap vereme-yişim yüzünden onlar ne derse öyle olur ve işleri de boşuna karıştırıp bozmayız.

Tarım Bakanlığı da bana çok uygundur, çünkü mandayla öküzü, arpayla buğdayı ayırdedemiyecek kadar bu konuda bilgisiz olduğumdan işleri yolunda yürüteceğime inanabilirsiniz.

Her ne kadar Ah. Topaloğlu gibi Kadirli'de koruyacak ağa takımlarından akrabalarım yoksa da, rafa konmuş Anayasamızı bozmak için hâlâ yürürlükteki bütün antidemokratik kanunlarımızı kılıkına uygulayacağıma, alımda cip, elimde cop, nerde bir kalabalık varsa hop diye başına bineceğime inanmanızı rica ederim.

Bir mizahçı olarak Ticaret Bakanlığı için biçilmiş kaftan olduğuma elbette şüpheniz yoktur.

Dört mevsimde dört öğrenim programı çıkaran eski Eğitim Bakanlarını aratmıyacağımı, Eğitim Bakanı yaparsanız liseleri beş sınıf, ortaokulları iki sınıf, ilkokulları bir sınıf ve ertesi gün de liseleri iki sınıf, ortaokulları bir sınıf ve ilkokulları da üç sınıf yaparak ve bu minval üzere devamlı değişikliklerle ve şaşırtmacalarla zavallı öğrenci ve öğretmenleri büsbütün şaşırtarak diploma fabrikalarında canlılık ve verimlilik yaratacağına inanmanızı isterim.

Uçan kuşa borçlanmak ve borçlarımı da ödememekteki başarılarımı, icra dairelerinden ve icra memurlarından, protesto olduğum bankalardan sorup öğrenebilirsiniz. Bu bakımdan arayıp da bulamıyacağınız bir Maliye Bakanı olabilirim.

Savunma Bakanlığına gelince, evvel Allah, sonra size güvenerek, Kuvvet Komutanlarıyla günde üç posta konuşmanız şartıyla bu bakanlığın da hakkından gelebilirim.

27 Mayıstan sonra Türkiyedeki en büyük değişiklik olarak adı «Hürriyet Meydanı» na çevrilen Beyazıt Meydanını, şimdiye kadar yapılanlardan daha karmakarışık ve kullanılmaz hale getireceğime inanırsanız, beni hemen Bayındırlık Bakanı yaparsınız Paşam.

Sanayi Bakanlığını, eskiler nasıl yürütmüşlerse, inanımız ki, ben onlardan daha hızlı yürütürüm ve böylece sanayi belâsından da sizi toptan kurtarmış olurum.

Devlet Bakanlığını saymıyorum bile, çünkü o isi Turhan Feyzioğlu bile yapabilir.

Sayın Başbakanım, hangi bakanlığı verseniz razıyım. Bu arada, en önemli noktayı unuttum; Benim hiçbir siyasî ihtirasım yok, benimkisi geçim dalgası Başbakanım. Oturdukları sandalyeden sökülmemek için kaidelerine ağda veya tutkal sürenlerden değilim. Ben bakanlığı yalnız ve yalnız 24 saat için istiyorum, ondan sonra bağlasanız durmam. 24 saatlik bakanlığım içinde memleketi gül gülüstan yapacağını iddia eden akıl sızlardan da değilim. Amacım bizim fakirhaneyi biraz imardır. Çünkü 24 saat bakanlık yapanların, ömürleri boyunca 150 lira asli maaş aldıklarını öğrendiğimden beri rahatım huzurum kalmadı.

Sayın Başbakan! Beni yalnız 24 saat için bakan yaparsanız ne olur sanki, ne eksilir? 24 saat sonra beni sepetleyin! Yaptıklarımı, daha doğrusu yapmadıklarımı beğenir de, ille bakanlıkta kalmamı isterseniz, vallahi durmam istifa ederim Siz benim gibi bakan adayını nerde bulacaksınız? Hem Türkiyeyi kalkındırmak istediğinize göre, görülmemiş kalkınmanın en iyi usulü de budur: Bütün yurtlaşlar adlarının alfabetik sırasına göre kuyruğa dizilsinler, her birini sırayla yirmi dörder saat bakan yapıp emekliye ayırın. Böylece bütün yurttaşlar ömürlerince bakanlık emekli maaşı alarak geçim sıkıntısından kurtulmuş olurlar. Bu, yalnız bize özgü, dünyada görülmemiş bir kalkınma olur ve Türkiye yine Yakındoğu, Ortadoğu ve Uzakdoğuya örnek olur. Böylece hemsiz duvarlara bakmağa utanmaktan kurtulursunuz, hem de bizler çoluğumuzun, çocuğumuzun, alacaklılarımızın suratlarına, pantalon ve ayakkabılarımızın yamalarına bakmaktan kurtulmuş oluruz.

Eski haksızlıklarınızı onarmak için beni bakan yapmanızı saygılarımda rica ederim efendim.

YAGMUR BULUTU

OLAYLAR-Alaylar

OLMAK MI, OLMAMAK MI?

PETROLUN, petrol işinin türlü dalaveresi var ya, size anlatmak istediğim petrolün bizde yapılan «milli» dalaveresi.

Gazetelerde okuduğumuza göre, Taşlıtarla'da bir gecekondu sahibi bahçesinde kuyu kazdırırken topraktan petrol çıkmış. Herkes üşüşmüş, tenekesini, kabını kacağını petrol doldurmuş. Gazetlerde, alev alev yanan petrolün resimleri de vardı.

Aklımızın erdiği bir konu değildir ama, yeryüzünde petrol bölgeleri çoktan belirlendiğine göre, İstanbulun Taşlıtarlasında petrol çıktığına inanmamız şimdilik zordur.

Bizde petrol çıkarmadan, petrol yüzünden para kazananlar çok olmuştur. Birçok işlerimizde de böyle olmaz mı!... Örneğin demokrasi gelmeden de demokrasi yüzünden dünyalığını doğrultanlar pek çoktur.

Yerden petrol çıkınca para kazanmak kolay; marifet, ortada petrol metrol yokken petrol yüzünden para kazanmaktır ki, öyle işleri ancak biz yapabiliriz.

BİR PETROL HİKÂYESİ

ADINI vermek istemediğim bir Orta Anadolu ilinde çok büyük, modern bir cezaevi yaptırılacak. İş, eksiltmeye çıkarılır. Oralı bir müteahhit kırar da kırar, eksiltili de ksiltir, en sonunda cezaevi yapımı üstünde kalır. İşten anlayanlar,

— İmkânsız, derler, bu fiata projedeki cezaevi yapılamaz!

Müteahhit,

— Siz karışmayın, ben yaparım! der.

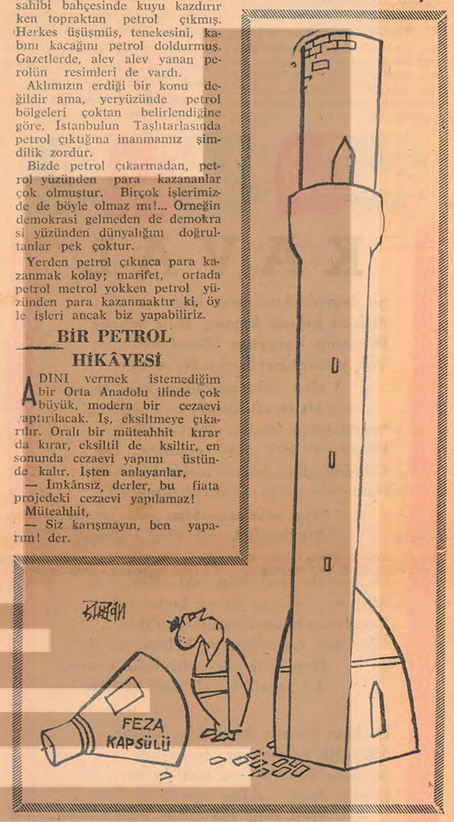

Kaldı ki bu müteahhit züğürtün biri, parası da pek az. Eşi dostu,

— Yahu, sen bu işin altından kalkamazsın, gel vazgeç... derler.

Müteahhit,

— Yapayım da görün...

Der.

Yalnız kazı işi yüzbinlerce lira. Müteahhit, temel kazılarına başlatır. Ilk kazmayı vururlar, ikinci kazmada petrol çıkmaz mı!... Aman... O yana kazma vururlar, petrol... Bu yanı kazarlar petrol.

Halk kovalarla, tenekelerle doluşur. Evet, parıl parıl yanıyor... «Milâno Mûcizesi» gibi gece ortalık alev alev yanmada.. Şehirde bayram başlar... Vali işe el koyar... Petrol çıkan alanı asker le çevirirler

— Çekilin! Bir kaşık gaz almak yasak... Ulan, devletin gazını yağmahıyacak mısınız... Savulun!...

Ornek petroller şişelere doldurulur, petrollü çamurlar alınır, Ankara'ya «Maden Arama ve Tedkik Enstitüsü» ne gönderilir. Rapor gelir: Müsbet... Petrol var, derhal kazıla!..»

Aramacılar dolar, kazarlar da kazarlar. Müteahhit de başlarında:

— Şurasını kazın!..

— Ordan çıkmadı mı, öyleyse bir de bu köşeyi kazın!

Müteahhit elindeki plâna bakıp bakıp emir verirmiş:

— Yok, olmadı, üç metre daha derine inilecek...

— Köşeyi iyi almadınız. Dört metre daha kazın!..

Petrol metrol bulunamamış ama tam projeye göre temel kazısı tamamlanmış. Bunun masrafı mı? Masrafı, müteahhidin aklı ile üç varil gaz... Müteahhit üç varil gazı toprağın orasına burasına dökünce, yüzbin lira verip temel kazdırmaktan kurtulmuş.

ZÜBÜKLÜK NEDİR?

OKURLARIMIZIN içinde hâlâ Zübük'ün ne demeğe geldiğini soranlar var. Işte yukarda anlatılan, tam Zübüklük bir iştir. Böyle işleri becerenlere de Zübük denir.

Taşlıtarla'da petrol bulundu diyen de sakın bir Zübük olmasın. Zübük, toprağa iki şişe gaz döke rek, hiç para vermeden bahçesine yirmi metre derinliğinde su kuyusu açtırabilir.

KİMYAGER HAMALLAR

BIZDE Zübük pek çoktur. Babıâlide hamallardan bile pek çok Zübük var. Biliyor musunuz, Bâbıâli hamalları kimya üzerine çalışıyorlar, hepsi de kimyager kesildi başımıza... Türkiyenin ne ölçüde ilerlediğini yabancılara isbat etmek istiyorsanız onlara, hamallarımızın kimyager olduklarını söyleyiniz.

Bilirsiniz, satılmayıp geri gelen gazeteler, kesekâğıdı yapılmak üzere kiloyla satılır. Bu iade gazeteleri Babıâli hamalları alır kesekâğıtçılara satarlar. Hamallara satılan gazeteler, satışa çıkan gazetelermiş gibi bir daha geri gelmesin diye iyice boyanır...

Şimdi kimyagerliğe başlayan hamallar boyanmış iade gazetelerin boyalarını kimyevi bir maddeyle çıkarıp, gazete sahiplerine bir daha satıyorlar Yâni kiloyla bir kuruşa satılan gazete 16 kuruşa geri geliyor, tekrar boyanıp bir kuruşa kiloya veriliyor, tekrar boyası silinip 16 kuruşa geri alınıyor. Kimyager hamallarımız, Con Ahmedin bile bulamadığı «devridaim motörü» nü bulmuşlar. Birkaç yıl böyle çalışıp kâğıt tüccarı oluyorlar, apartmanları dikip, özel arabaya kuruluyorlar. Yazarları da oturdukları evin kirasını verecekler diye çırpınıp dursunlar.

KİMYAYI KANDIRMAK

ZUBUKLUKTE o kadar ileri gitmişizdir ki, birbirimizi zübüklemekle yetinmeyip kimyayı, fiziği bile zübüklemeğe başlamışız.

Bir Avrupalı uzman İstanbulda satılan sütleri incelemiş ve şöyle rapor vermiş: «İstanbulda satılan süt miktarıyla İstanbuldaki inek sayısı gözönüne alınırsa, satılan bu kadar sütün sağlabilmesi için, İstanbul'da yaşıyan herkesin inek olması gerekir.»

Süte su katıp alıcıyı kandırmak kolay, ya gülyağı işinde kimyayı kandırmamıza ne dersiniz?

Dünyada en iyi gülyağı bizde çıkarmış; mış... Çünkü eskiden, Şimdi dünyanın en iyi gülyağı Bulgaristanda, en kötüsü de bizde çıkıyormuş...

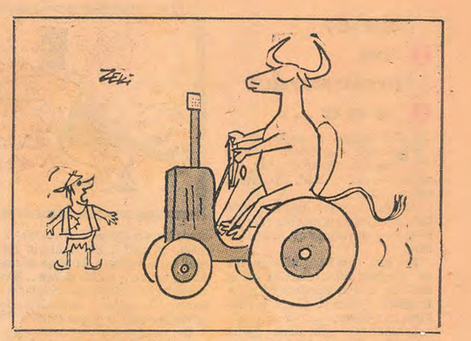

Gülyağı hiçbir katkı almazmış, içine hiçbir yabancı madde katıştırılamazmış. Azıcık birşey konsa içine, hemen belli olurmuş. Onun için gülyağına hiyle yapılmıyor. Bizim Isparta ve dolaylarının gülyağları da dünyada biyrinci... Gel zaman git zaman, alıcıların gözleri faltaşı gibi açılmış. Çünkü Isparta ve dolaylarında ne kadar gül bahçesi, ne kadar güyağı fabrikası oduğunu biliyorlar. Bu güllere ve fabrikaların verimine göre, Türkiye bu kadar gülyağı çıkarıp satamaz. Ama satıyor... Nasıl oluyor bu iş? Ölçüyorlar, tahlil ediyorlar, gülyağlarında bir hiyle de sezemiyorlar. Herifler deli olacak...

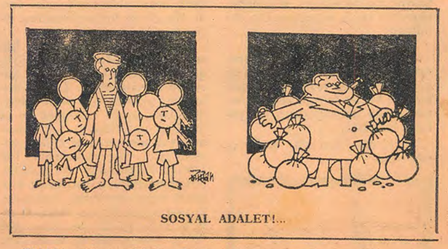

SOSYAL ADALET!...

Zübük yalnız şehirde olmaz, köyde de olur. Bizim köylü Zübükler, hiçbir katkı kabul etmeyen gülyağının tek kabul ettiği katkıyı arayıp tarayıp bulmuşlar. Neymiş biliyor musunuz: Tavuğun içinden çıkan sarı renkli yağ... Işte bu yağ, gülyağına katılırsa hiç belli olmazmış. Bizim Zübükler kimyayı bile kandırarak gülyağlarını bozmuşlar. Tabii bu zübüklük sonunda gülyağı satışında Bulgarisitan bizi geçmiş.

RESMÎ DAİREDE ZÛBÜKLÜK

NEDEN ilerliyemiyoruz, diye kendi kendimize sorar dururuz. Bizde bu zübüklük varken, birbirimizi, kimseyi bulamazsak, kendi kendimizi zübükleyip dururken nasıl ilerliyelim? Köyde zübüklük, şehirde zübüklük, devlet dairelerinde zübüklük...

Bir zamanlar benim de başıma gelmişti; geçenlerde bir tanıdığımın başına gelmiş. Basımevi olan tanıdığım verdiği Sanayi Beyannamesine her nasılsa 16 kuruşluk damga pulu yapıştırmayı unutmuş. Aradan aylar geçtikten sonra Basımevine koca bir vergi tebliğ zarfı gelmiş. İçinde bir zarf daha, iki makbuz, bir zarf daha üç makbuz, bir tane de tutanak, pullar, kâğıtlar, postalar, zarflar... Neymiş biliyor musunuz: 16 kuruşluk pul eksik olduğu için 50 kuruş ceza verilecekmiş. Devlet bu eli kuruş cezayı almak için yalnız kâğıt, zarf, pul, posta olmak üzere 240 kuruş masraf etmiş. Bunun için çalışan memurlar, boşa giden zaman, harcanan emek de cabası... Ne o, devletimiz 50 kuru ceza alacak!..

Ah zübüklük, zübüklük... Zübüklük bizim kanımıza, iliğimize işlemiş. Bu zübüklük bizdeyken biz zor ilerleriz, Missuri zırhlısı çekse, yerimizden bile kımıldamayız. Yaşasın zübüklük ve yaşasın Zübükler!..

Cins köpeklere madalya verilecek... (Gazeteler)

— Size refah ve bolluktan bahsetmem boşuna değil muhterem vatandaşlar işte bereketli yağmurlar başladı.

Monşer O ne Namussuzdur O ooo...

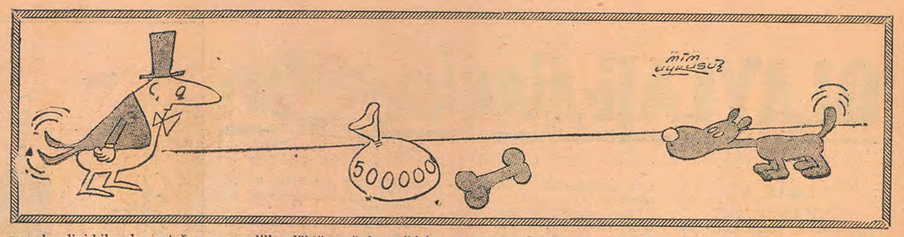

HIÇ sözüne güvenilmez, on paralık haysiyeti yoktur monşer... Seneler var, konuşmuyorum. Selâm verilecek adam değil.

Anlatsam, şaşar kalırsın, ama bak, aramızda kalsın rica ederim; ben yine duyulmasını istemiyorum.

Bir kıza vurulmuş monşer. Kız da güzellik müsabakasına girse, mutlaka dünya güzeli seçilir, öyle güzel... Yüzünü gören, bir bakışta çarpılıyor.

Seninki bir gün bana geldi, ama ölü gibi, bitmiş.

— Neyin var, nedir bu halin? dedim.

— Sorma, bana artık yaşamak haram. İntihar edeceğim... dedi.

— Dur, ağlama yahu, çoluğun çocuğun var, yazık değil mi... dedim.

— Bir gececik muradıma ersem, bütün servetimi kaybetmeye razıyım... dedi.

«Bütün servetim» dediği ne biliyor musun monşer, o zamanın parasiyle en az iki milyon lira, iki milyon...

Ellerime sarıldı:

— Hayatımı kurtar. Bu işi senden başkası yapamaz... Sen bu işi yap, ne istersen vereyim. Karınla birlikte bir ay Avrupa seyahatine çık, bütün masraflarınız, yol paranız benden...

— İyi ama sen evli barklı adamsın...

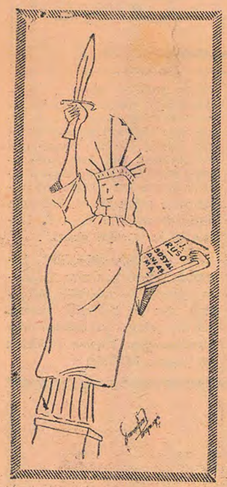

— Arabamı da, şoförümü de emrinize vereceğim, bütün Avrupa'yı gezin dolaşın...

Kendi kızı, tutulduğu kızdan büyük. Kızın hiç bir ümidi yok ki yüz versin monşer. Evet, zengin ama, babası yaşında, evli bir adam...

Karımın uzak akrabalarından hayta bir oğlan vardır, boş gezenin baş kalfası... Bana, enişte, der. Yakışıklı, ama it... Sık sık gelir eve «Enişte, bu kadar tanıdığın var, beni bir baltaya sap edemedin. Sayende ben de bir ekmek sahibi olayım» der durur. Bir gün çağırdım bunu,

— Dediklerimi yaparsan, sana sağlam bir istikbâl var... dedim.

Bir haftaya kalmadı monşer, kızı kafesledi. Biz de bunları nişanlıyacağız. Nişanı, bir evde, çok sâ de yapalım da, düğünü mükellef yaparız, diye kızı da yola getirdik. Bir gece hep birden Pendik'te bir eve gittik, nişan yapacağız.. Ev de onun, güzel bir ev... Sabaha kadar içildi, sabaha karşı kız zom; kendini bilmeden yatağa serildi. İyi mi?... Biz bunların ikisini evde başbaşa bırakıp, bizim hayta oğlanla çıktık evden... Kız sabahleyin, yatakta gözünü bir de açıyor ki, yanında seninkisi... Iş işten geçmiş, ne yapsın kız?

Biz de Avrupa seyahati diye va'd aldık ya, hemen karımla pasaportumuzu aldık, seyahate hazırlandık. Buna telefon ettim:

— Pasaportlarımızı aldık, hazırız. Arabanı gönderirken, ne yolluyacaksan şoföre ver de getirsin...

Monşer, ne dedi biliyor musun, hiç utanmadan, «Araba bana lâzım...» demez mi?

Verdiği sözü hatırlattım.

— Sen bir şey yapmadın ki... dedi, kızın zaten bende gözü vardı. Hiç gönlü olmasa koynuma girer miydi?...

Dondum kaldım monşer, hiç sesimi çıkarmadım. İşte o, böyle bir namussuzdur, hiç sözüne güvenilmez, yalancı... Vallahi, kızla arayı pişirsin diye bizim o hayta oğlana, kendi cebimden en az bin lira vermişimdir. Ama utanmak yok monşer, yine kalkıp gelmedi mi?... Hiç yüzlemedim. Bir fabrika kuracakmış da, makineleri Amerika'dan getirtmek için döviz vermiyorlarmış. Getirteceği makineler, 90 bin dolar. O zaman resmî kurdan bir dolar, 280 kuruş, ama karaborsada on lira; aradaki fark yedi yüz bin lirayı geçiyor.

— Bir senedir uğraşıyorum, döviz alamadım, dedi, açıktan iki yüz bin lira vermeğe razıyım.

Sanki eski işi unutmuşum gibi,

— Ben senin işini yaparım, dedim.

— Sen bu işi yap, ben de seni fabrikaya yüzde on ortak yaparım... dedi.

Atladığım gibi tayyareye, doğru Ankara'ya... Maliye Bakanına, bu fabrikanın memleketimiz için ne kadar faydalı olduğunu anlatıncaya kadar göbeğim çatladı, en sonunda döviz müsaadesini kopardım. Döndüm İstanbul'a.

Monşer, fabrikaya yüzde on ortak yapmak şöyle dursun, Ankara'ya gidiş - dönüş yol parası bizim cepten gitti. Ne dedi biliyor musun monşer, söylesem dünyada inanmazsın. «Kanunsuz bir muamele yapılmadı ki, o döviz benim hakkımdı, istedim, verdiler.» demez mi? O ne namussuzdur ooo, hiç bir sözüne inanılmaz.

Sanki aramızda bunlar geçmemiş, hiç bir şey olmamış gibi, bir gün yine geldi.

— İflâs ediyorum, mahvoluum, dedi.

— Nasıl olur, o kadar fabrika, apartıman, ev, mağaza...

— Sorma, uçan kuşa borçlandım, piyasada kredim kalmadı. Borcumun karşılığı var ama, ödeyecek nakit para yok. Sermayesizlikten nerdeyse fabrikanın ikisini de kapıyacağım.

— Peki n'olacak?

— Üç yüz bin lira olsa, işler yürüyecek. Yüzde otuz faiz vermeğe razıyım. Aman sen bu işi yaparsın...

Yüzde otuz faiz, düşünsene monşer... Senede doksan bin lira faiz tutar.

— Bir bankadan kredi bul, ne istersen vereyim... dedi.

— Bulurum, dedim.

— Bu sene yazı benim Büyükada'daki villâda geçirin, dedi.

Hasta hasta gittim Ankara'ya «Partimizin adamıdır, nüfuzu da geniştir. Kırmağa gelmez» diye ne diller döktüm, yüzde on iki faizle banka kredisi çıkarttım. Bunu kim kime yapar monşer?

Yaz geldi, biz artık Büyükada'ya taşınacağız diye hazırlanıyoruz. Vilânın anahtarını almak için gittim, ne dese beğenirsin monşer, «O kredi benim hakkımdı, nasıl olsa vereceklerdi» demez mi?!... Ben yine sesimi çıkarmadım. O ne namussuz alçaktır ooo..

Bir gün geldi bana; büyük bir teahhüt işi varmış, rakip iki firmaya vermezler de, işi buna verirlerse, en az bir milyon lira kazanacak.

— Yap bu işi, sana istediğin yerden bir evlik arsa... dedi.

ooo, o ne alçaktır ooo... Onu ben bilirim.

İkinci Dünya Harbinin en civcivli zamanı... Ama bak, çok rica ederim, bu söylediklerim aramızda kalsın, gemi nakliyatı durmuş.. Bu seninkinin elinde de bilmem kaç bin ton hurda demir var, bunları bir dış memlekete satmış, fakat gemi olmadığından taşıtamıyor. Ankara'ya koştum, vallahi yirmi dört saatte işini çıkarttım, hemen telgrafla müjdeyi verdim. Telgrafıma ne cevap verdi biliyor musun monşer, akıl durur akıl, «Sen daha Ankara'ya gitmeden gemiyle taşıma müsaadesi çıkmıştı» demez mi... «Peki, bizim komisyon? O kadar yorgunluk, masraf... Yirmi bin lira verecekti sözde, yirmi kuruş vermedi monşer... O günden sonra selâmı sabahı kestim artık, Aaah, ah, o ne namussuzdur ooo, o ne alçaktır monşer, onu ben bilirim.

Aziz Nesin'den
Bir hikâye

KAVAL

Şu değişiklikten sana bana ne
Maksat koltuk kapma, üstü bahane...
Düşünüp durum filesofane:
Yok yiyecekleri başka bir nane
Hep eski mavaldır, eski terane,
Alt tarafı kaval, üstü şişhane!
Seçim seçim dedik, geçti seçimler,
Düzelmedi gitti yine geçimler.
Günden güne bozuk bizim biçimler...
Bu derde devâyı bulacak kimler?
Hep eski mavaldır, eski terane,
Alt tarafı kaval, üstü şişhane!

★

Değişse de ismi, hep eski gidiş,
Akıl sır ermiyor bu ne biçim iş?
Ucuzluk olmazsa tutulmaz dikiş...
Olur mu yanmasın ne kebap, ne şiş?
Hep eski mavaldır eski terane,
Alt tarafı kaval, üstü şişhane!

★

Başbaşa vermiş de birkaç ihtiyar,
Yârenlik ediyor yâr ile ağyar,
Ne bize duyurur, ne bizi duyar...
Bugün değil, çoktan bozulmuş âyar...
Hep eski mavaldır, eski terane,
Alt tarafı kaval, üstü şişhane!

★

Kuyruğuna geldik biz yüze yüze...
Pazardan bir haber vereyim size,
Ucuzluk misafir geliyor bize:
Domates yüz elli, dört hıyar yüze...
Hep eski mavaldır, eski terane,
Alt tarafı kaval, üstü şişhane!

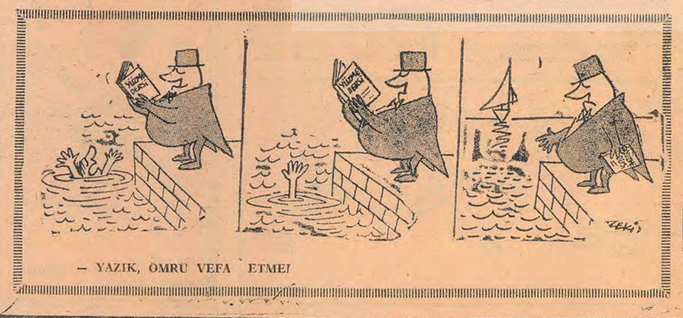

— YAZIK, ÖMRÜ VEFA ETMEI

Materyalizm ve Devrim

Çağımızın en önemli aksiyon ve fikir adamlarından biri olan J. P. Sartre'ın üç büyük denemesiyle bir Alman yazarının Sartre'ı tenkidi bu kitapta toplanmıştır. Çok kişinin ağzında dolaşan Egzistansiyalizm in ne olduğunu bu kitabı okuyunca öğrenecek ve anlıyacaksınız.

Materyalizm ve Devrim

Yazan:
J. P. Sartre

Çeviren:
Emin Elicin

Bu kitapta şu bölümleri bulacaksınız:

EGZİSTANSIYALIZM BİR HÜMANIZMA MIDIR?

MATERYALIZM VE DEVRİM

ANTISEMİTIZMIN PSIKANALIZI

SARTRE'I ELEŞTIRI

Her aydının okuması ve kitaplığında bulundurması gerekli bir kitaptır.

218 sayfa, 6 lira

Sartre, bu kitabında egzistansiyalizme yapılan hücum ve tenkidlere cevap veriyor ve egzistansiyalizmin ne olduğunu anlatıyor.

NOT: Kitaptaki dizgi yanlışları için, ek olarak bir düzeltme basturılmıştır.. Bık dağıtılan kitaplarda bu düzeltme yoktur. Kitabı düzeltmesiz olarak almış bulunanlar, bize yazarlarsa, kendilerine ayrıca ek düzeltme gönderilir.

Materyalizm ve Devrim

Çağımızın en ünlü aksiyon ve fikir adamı Sartre, barışın sağlanması ve sömürgeciliğin kaldırılması uğrunda çalışan büyük bir Fransız yazarıdır.

Kitapçımızdan isteyiniz. Bulamazsanız şu adresten ödemeli olarak gönderilir:

DÜŞÜN YAYINEVI: Nuruosmaniye, Gazi Osmanpaşa sok. No. 12 — İstanbul.

Bir Ağa Nasıl Devrilir?

Şakir Balkı'dan
Bir hikâye

AĞA Şeyh Abdullah, ateş püskürüyordu. Elindeki gazetenin başyazısını okuduktan sonra çevresindekilere,

— Bu Ceride-i Havadis pek fazla olmağa başladı. Artık su koyveriyor... dedi.

Etrafındakiler,

— Çok haklısınız Şeyh Hazretleri, diye tasdik ettiler.

Âni olarak koltuğuna oturan Şeyh,

— O başyazara bir kese altın gönderin! dedi.

Sakallı adam,

— Siz bir dâhisiniz Şeyh Hazretleri! dedi.

Beriki,

— Allah size ömürler ihsan eylesin efendim, diye söylendi.

Ağa,

— Benim aziz itlerim, dedi, benim gözümden hiç bir şey sekmiyor. Tarla Bakanı Şevket, dolapçının biriymiş. Çiftliği soyup soğana çevirdiler, herif oralı değil. Bu tarla fareleri iki güne varmaz, çiftliğin hazinesini tam takır bırakırlar.

Bu sırada Tarla Bakanı Şevket içeri girdi. Ağayı yerlere eğilerek selâmladı. Bu duruma çok bozulan Ağa,

— Yağcılık yapma, dedi. Otur yerine! Ulan, bu tarla farelerinden hiç haberin yok mu? Dikine gidiyoruz be!...

Karşılık vermedi Tarla Bakanı. Ağa,

— Susun, dedi, şimdi yoklama yapacağım. Muhabbet Tellâlı Recep?

— Buradayım!...

— Tayıncı İsmayıl?

— Buradayım, Şeyh Hazretleri.

— Sen şöyle geç bakalım, Zaptiye Selim?

— Otur yerine. Salapurya Cemil?

— Yok!

— Ne namussuzdur o... Pekiy, Barbo Ali?

— Yok, yok...

— Huzur düşmanı da yok ha? Az düşündükten sonra Ağa,

— Hemo Cemo! diye seslendi.

Ses yok.

— Nerede o Hemo Cemo?

Sakallı adam,

— O iki gündenberi görünmüyor, dedi.

Önündeki masaya bir yumruk indiren Ağa,

— Yok olsun o nifakçı sosyalist... Ben ona göstereceğim. Bizim demokrasi giderse, onun yüzünden gidecek. Ah, o ne pezevenktir... Durmadan içimizi karıştırıp duruyor... Bu ülkenin kaderi onun elinde değildir.

Ayağa kalkan Muhabbet Tellâlı,

— Onu asalım, Şeyh Hazretleri... diye bağırdı.

Tayıncı İsmayıl,

— Sosyalistlere ölüm! dedi.

Selim,

— Bizim çiftlikte giyotin yok mu? diye bağırdı.

Herkes atıp tuttu. Bir saat sonra içeri Hemo Cemo girdi. Hemo'yu gören Ağa,

— Git senin yüzünü şeytanlar görsün, çık dışarı! diye bağırdı.

Hemo Cemo yumruklarını sıkarak,

— Haberin yok mu, Ağalık öldü, dedi.

— Alçak herif, sus diyorum sana...

— Alçak babandır senin...

— Namussuz!...

— Sensin, pis haydut seni!

— Seni asacağım haberin olsun!

İçeride homurdanmalar başladı.

Ağa ayağa kalkıp Hemo Cemonun üzerine yürümeğe başladı. Birbirlerini yiyecekler. Karşı koyuşlara çok içerledi Ağa...

Hemo, içeridekilere,

— Alın şu pis sömürücüyü, atın dışarı! diye emir verdi.

Hiç kimse kıpırdamadı. Herhalde durumun gelişmesini bekliyorlardı. Hemo,

— Bundan sonra bu koltuğa ben oturacağım, dedi.

Ağa boncuk boncuk ter döküyor. Durumu çok kötü... Durmadan bağırıp çağırıyor ama, Hemo Cemo hiç renk vermiyor. Ağa Şeyh Abdullah,

— Hemo, bundan sonra sen benim yardımcım ol!... diye yalvardı.

Bir iskemlenin üzerine çıkan Hemo,

— Kimse karşı geleyim demesin dedi, şu andan itibaren idareyi elime aldım. Etrafınız sarılı. Adamlarım durmadan ırgatlara hitap ediyorlar. Alın şu namussuz Ağa'yı atın hapse!

Salapurya Cemil yaka paça ağayı götürdü. Dışarıdan «Yaşasın hürriyet! Yeni Talimatname isterük... Var olsun yeni Ağamız! Millet kurtuldu...» sesleri geliyordu.

Sakallı adam,

— Bir hırsızdan kurtulduk! diye bağırdı.

Tayıncı İsmayıl,

— Eh, dedi, nihayet demokrasi kurtuldu. Giden hırbonun biriydi...

Yeni Ağanın dibinden ayrılmıyan Muhabbet Tellâlı şunları söyledi:

— Dahili Talimatnâmenin 13. maddesini çiğnemekten, ikinci fıkrasını ezmekten, çiftliği yıllarca sömürmekten, bekçileri korucular vurdurmaktan, çiftliğin her tarlasında on milyoner yetiştirmekten, eşkıyaları himaye etmekten ve birçok naneler yemekten ötürü eski Ağa tevkif edilmiştir. Işbu zabıt tarafımızdan imzalandı.

Dışarıda Mızıka-i Hümayun şu marşı çalıyordu:

«Ağadır ünvanımız,
Çiftliktir bizim canımız
Feda olsun kanımız!»

Bu anda içeri pos bıyıklı bir bay girdi, Ağa Hemo Cemo'ya,

— Sevgili Ağaam! dedi. Sizi büyük kerataladan biri görmek istiyor. Resmî ziyaret... Yeni curcunayı tebrik edecekmiş.

Hemo,

— İstemem! dedi.

Beş on dakika sonra bir başkası,

— Ağa Hazretleri, diye seslendi. Büyük lüpçüler kapınıza sıra oldular. İtimatnâmelerini takdim edeceklermiş. Buyursunlar mı?

Ağa,

— Gitsinler, dedi, şimdi sırası değil.

İçeri kısa boylu bir adam girdi. Boynunda eski tip bir gramofon asılı idi. Elinde de bir mantar tabancası vardı. Yeni Ağa ile sarmaş dolaş oldular.

Ağanın ağzı kulaklarına varıyordu. Etrafındakilere,

— Arkadaşlar, dedi, bir koltuk devrildi. Bundan böyle haksızlığa paydos! Çiftliğimizin tapu dairesi, vergi işleri, belediyemizin ruhsat kalemi şu andan itibaren kırk para avanta almadan çalışacaklardır. Torpil fabrikalarını kapattım... Yaşasın sosyal adalet!.. Bu ilk demecimi sevgili ırgatlarıma iletin!...

Bir alkış koptu. Muhabbet Tellâlı,

— Ağa Hazretleri, dedi, yatırım yapacak mısınız?

Hemo Cemo göz kırparak,

— Elbette, dedi.

Muhabbet Tellâlı sermaye aramak üzere dışarı çıktı.

Tüm çiftlik üç gün, üç gece bayram yapmıştı. Demokrasi kurtulmuştu. Eski Ağa gitmiş, yeni gelmişti.

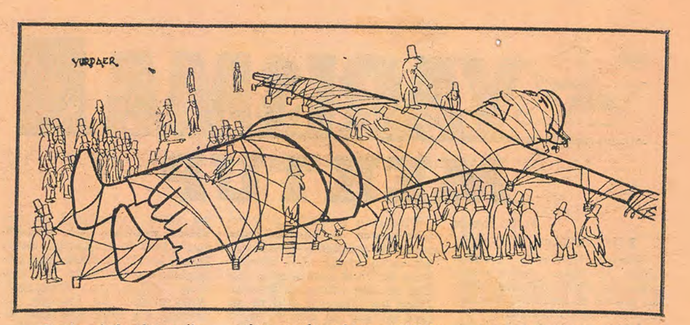

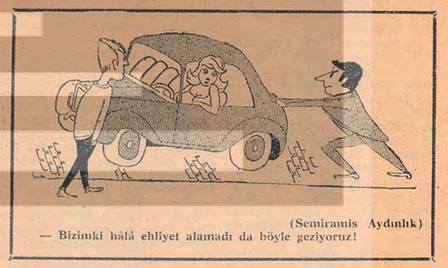

(Semiramis Aydınlık)
— Bizimki hâlâ ehliyet alamadı da böyle geziyoruz!

KURLARDAN FIKRALAR

Yarışmaya gönderilip de, yarışma koşullarına uymayan yazılar içinde fıkralar da vardır. Bu fıkraların güzellerini yayımlıyor, gönderen okurlarımıza da armağan olarak kitap yolluyoruz. Aşağıdaki fıkraları gönderenlere postayla armağanları yollanmıştır.

SULU ŞAKA

Hayri, Tuncer ve ben Ahmet, üç samimi arkadaşız. Aksaray'da ahşap bir evin odasına sıkışmış, orada, adına «diploma» denilen beleş yaşama belgesini kazanmağa uğraşıyorduk.

Sıcak bir yaz günü Hayri'ye'le ter içinde eve geldik. Sokak kapısı üç metre gerilip omuzlamayınca açılmaz. Hayri mesafeyi ayarlayıp sağ omuzuyla kapıya yüklenirken, yukardan pencere açıldı, bir kova su başımdan aşağı geçti:

O hırsla içeri daldım, beni ıslatan Tuncer'le boğuşmaya başladık. Tuncer,

— Şaka yaptım yahu, sana da şaka yapılmaz ki.. demeğe başladı.

Hayri göz kırptı, biz de Tuncer'e bir oyun oynayacaktık.

Tuncer'in bir kız arkadaşıyla randevusu vardı. O gece «acaba yarın nasıl giyinsem?» deyip duruyordu. Biz daha uyurken o, sabah erkenden gitmiş

Akşam oldu karanlık bastı biz merakla Tuncer'in gelmesini bekliyoruz. Ben elimde kovayla pencere önünde bekliyorum. Ahmet de bir ucunu musluğa taktığı lastik boru elinde bekliyor. İyi bir karşılama töreni olacak...

Tuncer göründü, kapıyı omuzlarken bir kova suyu üstüne boca ettim. Hayri de musluğu sonuna kadar açtı, karanlıkta merdivenlerden çıkmağa çalışan Tuncer'i lastik borudan çıkan suyla ıslatıyor...

Ben bir yandan,

— Şaka, şaka!.. diye bağırıyorum.

Ama Tuncer benden çok gülüyor, hem de,

— Ooh, ıslatın ıslatın, aman sıcak da ne güzel... diyor.

Tuncer,

— Ben sizin gibi değilim oğlum, şaka kaldırırım... diyerek aydınlık odaya girince ben az kaldı bayılacaktım. Yeni yaptırdığım ceket Tuncer'in sırtında sırsıklam olmuş..

Tuncer,

— Ne kadar ağır şaka yapsanız ben kaldırırım.. derken, Hayri,

— Ulan, benim pantalon! diye bağırmağa başladı. Ayağındaki iskarpinler de Hayri'nin.. Beyaz gömlekle kravat da benim..

Kıza randevusuna giderken, yeni olan neyimiz varsa hepsini giyip kuşanmış.. Üstünden başından sular sızarken o halâ,

— N'olacak, diyordu, ben arkadaş şakasına katlanırım...
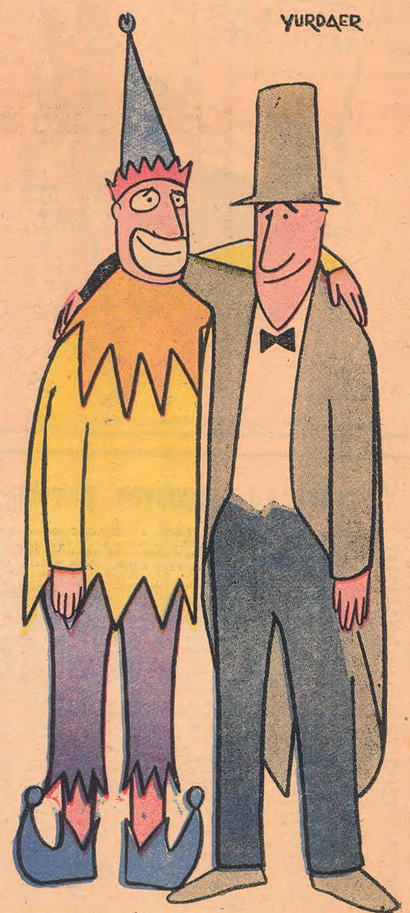
A. Gürdal AKUNGOR
FATIH